

PÁRIS. — TÉLI IVAD. — PÁRIS.

A tisztelt hölgyekhez.

A Grands Magasins du Printemps Párisban, tisztelettel tudatják, miszerint Általános Képes Tárgyjegyzékük e pillanatban saját alatt van. Pontos jegyzéket tartalmazand minden új kelméből, selyem, bársony, fantasia és gyapjúból, valamint a legújabb ruhák, jelmezek, és nők s gyermekeknek való kész öltönyök divatképeit.

E takaros divat-album kívánatra mindenkinek, ingyen és bérmentve, megküldetik.

Czím: JULES JALUZOT, Grands Magasins du Printemps

— PÁRIS. —

5491

Első cs. k. szabadalmazott
duna-gőzhajózási társaság.

MENETTERV

a személyszállítóhajókról 1879. évi május 3-tól további intézkedésig.

POSTAHAJÓ-MENETEK.

LEFELÉ.

Bécsből Budapestre, napk. reggeli 7 órakor.
Győről Budapestre, napk. délelőtt 11 órakor.
Budapestről Mohácsra, vasárnap, hétfőn, kedden, csütörtök és pénteken este 11 órakor.
Budapestről Zimonyig, vasárnap, hétfőn, kedden, csütörtök, péntek és szombaton este 11 órakor.
Budapestről Orsova-Galacra, vasárnap, kedden és pénteken este 11 órakor.
Mohácsról Zimonyig, hétfőn, kedden, szerdán, péntek, szombat és vasárnap reggeli 8 ó.
Mohácsról Orsova-Galacra, hétfőn, szerdán, és szombat n reggeli 8 órakor.
Eszékről Zimonyra, hétfőn, kedden, szerdán, pénteken szombaton és vasárnap reggeli 9 órakor.
Eszékről Orsova-Galacra, hétfőn, szerdán és szombaton reggeli 9 órakor.
Zimonyról-Orsova-Galacra, hétfőn, szerdán és szombaton este 9 óra 30 perczkor.
Báziásról Orsova-Galacra, kedden, csütörtök, és vasárnap éjjel 1 órakor.
Orsováról Galacra, kedden, csütörtök és vasárnap délelőtt.
Giurgevoról Galacra, szerdán, pénteken és hétfőn délben.
Galacra érkezés, csütörtökön, szombaton és kedden délelőtt.

FÖLFELE.

Budapestről Bécsbe, naponk. délután 6 ó.
Győről Bécsbe, naponk. est 7 órakor.
Galacsról Budapestre, hétfőn, csütörtökön, és szombaton reggeli 9 órakor.
Giurgevoról Budapestre, kedden, pénteken és vasárnap délután.
Orsováról Budapestre, csütörtök, vasárnapon és kedden reggeli 8 órakor.
Báziásról Budapestre, csütörtök, vasárnapon és kedden délutáni 2 órakor.
Zimonyból Budapestre, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, pénteken és szombaton reggeli 6 órakor.
Ujvidékről Budapestre, hétfő, kedd, szerda, csütörtök, pénteken és szombaton délelőtt 11 órakor.
Gombosról Budapestre, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton este 6 órakor.
Eszékről-Orsova-Galacra, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton délután 5 órakor.
Mohácsról Budapestre, kedden, szerdán, csütörtökön, péntek, szombaton és vasárnap, reggeli 2 óra 30 perczkor.
Budapestre érkezés, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnapon délután 3-5 óra között.

A Budapest-Orsova között közlekedő postahajók a budafok-létényi és apostagi állomások se lefelé se fölfelé, — az Ercsi, Adony, Tass, Szalk, Harta és Ordas állomásokat pedig csak fölfelé érintik.

A Budapest-Zimony között közlekedő postahajók a Budafok, tistényi és apostagi állomásokat se le- se fölfelé nem érintik.

A postahajók a le- és fölmenetben a esz. kir. szab. osztrák államvasut vonataival, továbbá az alföldi és pécsi vasutal csatlakozásban állanak.

A Budapest-Bécs között közlekedő postahajók a Verőce, Visegrád, N.-Maros, Szob, Párkány, Sütő, Orth és Fischamend állomásokat se lefelé se fölfelé, — a Hainburg, Dövény Piszke és Nyerges-Ujfalu állomásokat pedig csak fölfelé érintik.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ-MENETEK.

A Dunán.

Uj-Szönyről Budapestre, naponk. reggeli 3 órakor.
Dömöséről Budapestre, naponk. reggel 6 órakor (ápril 1-től október utoljái 5 órakor reggel).

Budapestről Paksra, naponk. délelőtt 11 órakor.
Budapestről Mohácsra, naponk. déli 12 órakor.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba, csütörtökön és vasárnap reggel 6 órakor.
Szegedről Tételig, hétfőn és pénteken reggel 6 órakor.

Zimonyból Szegedre, hétfőn és pénteken est 9 órakor.
Tételről Szegedre, szerdán és szombaton délután. Ujbecsén való éjjelezéssel.
Uj-Becséről Szegedre, kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapon reggeli 5 órakor.

A Budapestről kedden és pénteken lefelé, és a szerdán és szombaton Zimonyból fölfelé közlekedő postahajók a szerdán és szombaton Tételről Szegedre induló tiszai hajókkal állanak közvetlen összeköttetésben.

A Száván mindkét part érintésével.

Sziszekről Brodha naponk. reggeli 6 órakor, közte kétszer Zimonyba.
Sziszekről Zimonyba, hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor.

Zimonyból Sziszekre, hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor.
Brodhól Sziszekre naponk. reggeli 6 órakor.

A SZERB PART HOSSZÁBAN (vegyes szolgálát).

Sabácsról Belgrádra, szerdán és vasárnapon délután.
Belgrádról Gradistára, kedden, csütörtökön és szombaton reggel az első zimonyi helyihajó megérkezése után.
Belgrádról Milánovátzra szombaton reggel.

Milánovátzról Belgrádra vasárnap délben, (Gradistán való éjjelezéssel).
Gradistáról Belgrádra, hétfőn, szerdán és pénteken, reggel.
Belgrádról Sabácsra, szerdán és vasárnap reggel, az első zimonyi helyihajó megérkezése után.
5430

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

A MAGYAR MAGÁNJOG

MAI ÉRVÉNYÉBEN

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A GYAKORLAT IGÉNYEIRE.

IRTA

ZLINSZKY IMRE.

ELSŐ FÜZET:

A magyar magánjog általános része.

Ara füzve 1 frt 20 kr.

MÁSODIK FÜZET:

A magyar magánjog különös része.

Ara füzve 1 frt 20 kr.

Az egész munka négy füzetben fog megjelenni.

IGAZSÁGÜGYI RENDELETEK.

A magy. kir. miniszterium által kibocsájtott törvénykezési rendeletek

GYŰJTEMÉNYE.

Betűrendes tartalommal ellátva.

Ügyvédek és bíróságok használatára.

1874-ik évi folyam füzve	40 kr.
1875-ik évi folyam füzve	50 kr.
1876-ik évi folyam füzve	50 kr.
1877-ik évi folyam füzve	50 kr.

A magyar nyomdászat TÖRTÉNELMI FEJLŐDÉSE

1472—1877.

Irta Dr. BALLAGI ALADÁR.

Ara füzve 1 frt 40 kr.

TELJES FRANCZIA ÉS MAGYAR SZÓTÁR

IRTA

MÁRTONFFY FRIGYES.

ELSŐ KÖTET: francia-magyar rész.

Ara füzve 4 frt.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre — 12 frt félévre — 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre — 8 frt félévre — 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre — 6 frt félévre — 3 *

40-dik szám. 1879.

BUDAPEST, OKTÓBER 5.

XXVI. évfolyam.

BÁRÓ ORCZY BÉLA.

Két esemény: b. Wenckheim Béla halála, s gr. Andrassy Gyulának a külügyminiszteriumból kilépése, kormányváltásokat idézett elő a kormányban. E változások egyike b. Orczy Bélának a külügyminiszteriumból, hol mint tudva van, már Beust idejétől fogva osztályfőnöki állást foglalt el, kilépése s a magyar miniszteriumba, az ő felsége személye körüli miniszter minőségében belépése. Az új magyar miniszter, mint mondják, abban is követni szándékozik hivatali elődei (hg Esterházy Pál, gr. Festetics György és b. Wenckheim Béla) példáját, hogy nem választatja meg magát a képviselőházba, hanem a magyar főrendiházban fogja elfoglalni parlamenti helyét.

Az ő felsége személye melletti miniszter, már állásánál fogva, arisztokratikusabb színezetű többi társainál. Eddigél kivétel nélkül a magyar főrendből vétetett. A király személye körül, az udvarnál, levén tulajdonképeni helye, — nemesak politikájának, személyének is kedvesnek s elfogadottnak kell lenni ott, a hol az ország érdeke is úgy kívánja, hogy minél nagyobb befolyása legyen. A politikai tekintet illetőleg elég, ha a kormány politikájában általán osztozik; nem szükség hogy abban vezérszerepet játszó, vagy épen kezdeményező legyen a kormányzati eszmék terén; inkább az kívántatik meg benne, hogy hiven s egész odaadással támogatja a kormány eszméit és czélszait a legfelsőbb helyen s birjon azzal a hajlékonysággal, mely a netaláni ellenkező áramlatok ellenében, merevség nélkül, mégis szívósan, rugékonyan inkább mint érdesen, tudja megállani helyét; elfogadhatóvá tudja tenni a legfelsőbb s az udvari körökben azt is, a mi első tekintetre visszatevesszel találkozott s megnyerő modorral és szerencsés tapintattal tudjon forgolódni abban a közvetítő szerepben, melyet játszan sokszor válik föladatává.

A király személye körüli eddigi minisztereink e föladatra szerencsésen voltak kiválasztva; s az új miniszterrel is az az általános hit, hogy e föladatnak becsülettel

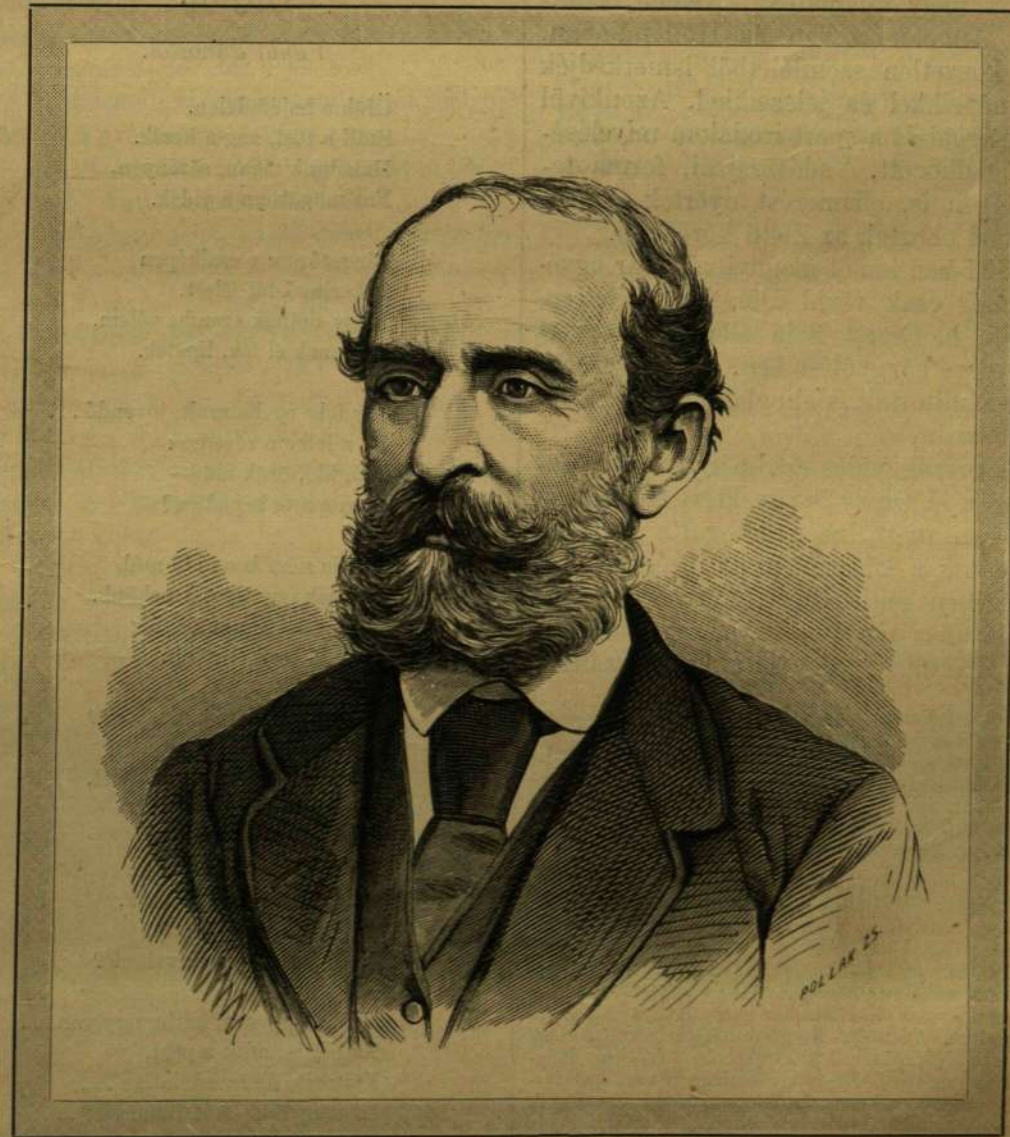
meg fog felelni. „Orczy Béla báró“ — írja róla egy ellenzéki hírlapíró — „nyugodt, szelíd, udvarias egyéniség... Előléptetését b. Wenckheim halálának köszönheti, de dicséretére legyen mondva, nála alkalmasabb embert ez állásra keresve sem találhattak volna. Nem oly fürge ész, mint volt a megboldogult b. Wenckheim, inkább sima udvari hivatalnok, ki nagy személyismerettel és kellő routinnal bír a bécsi sikamlós parketten.... Dolgát el fogja végezni rendesen, referálni fog fölfelé és lefelé hűségesen, cselszövő nem

lesz, s minden igyekezete oda fog irányulni, hogy kötelességét végezze s az irányában emelt jogos igényeknek megfeleljen.“

S ez az általános vélemény az országban b. Orczy Béláról, s arról, hogy mit várhatunk tőle új örállomásán.

B. Orczy Béla, Orczy Lőrincznek, a költőnek unokája, * Pesten született 1822.

* Atyja b. Orczy György volt, ki 1871-ben hunyt el 83 éves korában. A koronázás alkalmából közölt képek között az agy hazafié is ott volt magyar főúri díszben, lóháton, a mint az ország zászlaját viszi. (Lásd „V. U.“ 1867. évi. 27. sz.) Anyja gr. Berényi Erzsébet.

BÁRÓ ORCZY BÉLA.

Ellinger fényképe után.

január 16-kán. Ugyanott járt iskolába is, és pedig eltérőleg az akkori főrendi csatládok szokásaitól, nyilvános iskolába. A gymnáziumi tanfolyam végeztével az egyetemen nyilvánosan végezte a bölcsészeti (akkor még két éves) tanfolyamot s 1839-ben (tizennyolc éves korában) bölcsészeti, 1840-ben jogi tudorságot nyert. Ugyanez évben, még be nem töltve 19-ik évét, már közpályára lépett, aljegyző lett Pestvármegyében. Egyideig a megyei hivatalok terén működött. 1842-ben Bács-megyében választott aljegyzővé, 1844-ben pedig Hevesmegyének lett tiszteletbeli főjegyzője. Tehetsége, társadalmi s irodalmi műveltsége azonban csakhamar utat nyitottak neki a magas hivatali tájak felé is. 1846-ban tiszteletbeli titkárrá nevezetett ki az akkori m. kir. helytartótanácsához s egyszersmind József nádor kamarásává, ki a nemes törekvésű ifjú tehetségeit és ügyességét nagyra becsülte.

1848 nagy változást hozott a magyar közéletbe, s b. Orczy nem akarván a hivatali pályán maradni, más ténen kívánt szolgálni hazájának; a gr. Károlyi Ede honvédeződéssel által szervezett csapatba, testvérével Andorral együtt belépett s mint nemzetőrkapitány résztvett először az alvidéki táborozásokban, jelesen a szenttamási csatában, később a kassai csatában (Schlick ellen) a felvidéken.

1849 elején visszavonult s ez időtől kezdve majdnem félbeszakítás nélkül, Uj-szászon (Pestmegyében) ősi birtokán tartózkodott. A Zagya folyásánál, a nagy utól félreszó falu végén, árnyas kert zöld lombjait látja az utas, s ki kicsillanni közülök az uri lak (a falubeliek „kastély“-nak nevezik) födelét. Itt élt Orczy Béla, nem elsősorban, de tisztaságban, kedvelteinek, majdnem két évtizeden át. Néhány utazást tett a művelt külföldön, nyugati Európa nagy államaiban, Német, Francia-, Angolországban és Hollandiában, hogy közvetlen szemléletből ismerkedjék meg népeikkel és jeleikkel. Azonkívül gazdasággal és a sport-irodalom művelésével foglalkozott. Vadászrajzai, forma tekintetében is, elismerést nyertek s méltó feltűnést okoztak az illető körökben.*

1861-ben ismét megnyilván (bár egyelőre még csak rövid időre) a közélet sorompóján, b. Orczy Béla élénk részt vett Pestmegyei közgyűléseiben, hol a vezetők közé számították, s elfoglalta helyét a főrendiházban.

Az országgyűlés eredmény nélkül osztattatván el, Orczy is visszatért láreszeihez. 1863-ban nagy inség látogatta meg az országot s a közzsellem az inségesek fölségelésében emberbaráti kötelesség mellett hazafias ténny is látva, segély-bizottságok alakultak, hogy az akkori, bizalmat

e részben sem érdemlő, kormány kezéből a társadalom megbízhatóbb kezeibe tegyék át a segélyezés ügyét. B. Orczy Béla a pest-megyei kecskeméti járás segélyező bizottságának elnökségével bízott meg s tisztében önfeláldozó tevékenységgel, fáradságtalan buzgalommal s kifogástalan részrehajlatlansággal járt el.

Az 1865-ki koronázó országgyűlésen az abonyi kerületet képviselte. Ez országgyűlésen a Deákparthoz csatlakozott s annak mindvégig híve is maradt. Nyilvánosan keveset szerepelt, bár felszólalásai alapos műveltségről, higgadtságról s esélyről tanuskodtak. Munkás részt vett a ház legfontosabb bizottságaiban, többi közt a hatvankettesben is, mely a közönségek rendezésére volt hivatva törvényjavaslatot készíteni. Tagja volt az első delegációknak s ennek külügyi bizottságában már akkor nem csekély jártasságot tanúsítva a külpolitika ügyeiben is, a delegáció bejárta után, 1868-ban, a közös külügyminiszteriumba osztályfőnöki állásra hivatott meg, melyre nagy személy- és nyelvismeretei is kiválóan alkalmassá tették.

Majdnem tizenegy évet töltött ez állásban. B. Beust után Andrásy lépven a külügyminiszterium élére, ennek is teljes bizalmát bírta s öt több ízben helyettesítette. A delegációkban is számos tanúságát adta parlamenti gyakorlatosságának s az ügyekben való teljes jártasságának.

Hivatali állásában azzal járó számos kitüntetés érte. A bel- és külföldi számos rendjelt mellett a val. belső titkos tanácsosi méltóságot is megnyerte.

B. Orczy Béla nyötelen, s így fiak helyett ő is, mint Epaminondas, csak közszolgálatát adja a hazának.

— a — r —

Hajón.

Vajda Jánostól.

Ülök a hajófödélén.
Száll a füst, zug a kerék.
Haladunk vigan, sörényen,
Fut mögöttem a vidék.

Ringatózom e csaképen
A keringő táj felett.
Hogy sietnek szembe velem,
S tűnnek el fák, ligetek.

Igy foly egybe mult, jövődő ...
És a lelkeim révedez:
Idő, idő, örök idő —
Nem-e a te képed ez?

Hátha nem is az idő múlt,
Ez csak úgy tetszik nekünk.
Örök a lét innen és túl;
Elmuló csak életünk.

Hátha csak látásunk téved?
Az idő áll, mint a nap,
S csak a hátán bolyg az élet,
Föld színén a bogarak?

Hátha az a mulandóság,
Mit mi annak képzelünk,
A valódi állandóság?
S csak a lét játszik velünk?

Hátha úgy van, hátha úgy van ...
Az idő is, mint a part,
Változik, de mozdulatlan ...
Mi megyünk csak, ő marad?

Fivéreai közül Ferenc meghalt, Andor a főri körökben előnyösen ismert egyéniség. Növérjei: Thekla, id. gr. Károlyi Istváné, kilől egy imakönyv is jelent meg díszes kiállításban („Imakönyv a keresztény katolikusok használatára“); b. Orczy Thekla rajzaival; kiadta Ráth Mór); Erzsébet, gr. Esterházy Lászlóné, s Georgina öz. gr. Keglevich Gyuláné.

* Az ismert díszkiállítás hazai vadászalbumban, mely magyar és francia kiadásban jelent meg, gr. Andrásy Manó és b. Podmaniczky Frigyes mellett ő dolgozott a legtöbbet. Négy szép színes műlap is van az albumban tőle és több kisebb rajz. B. Orczy szünetelylet s nem csekély tehetséggel űzte az aquarell-festészetet, a melyben Keleti Gusztáv jeles festőnk édesatyja volt mestere. Azonfelül buzgó munkatára volt Bérczy Károlynak a „Vadászművész“-szerkesztésében, melyhez sok anyagot szolgáltatott s a magyar vadászati terminológiát nem csekély mértékben gazdagította. Egyik legjelesebb munkatára volt éveken át a „Vadász- és Versenylap“-nak. Szenvedélyes sportsman kitűnő lövész és igen jó vadászlovász.

A szerény asszony.

Fantasztikus elbeszélés.

DOSZTOJEVSKI TÓDOR UTÁN

Oroszról: Csöpey László.

ELSŐ RÉSZ.

I.

Ki voltam én és ki vala ő.

... A míg ő itt van — még minden jól van: hozzá mehetek s minden pillanatban megnézhetem; de ha holnap kiviszik — mit csinállok egymagamban? Ő most még ott van a szalon-asztalon kiterítve, két l'homme-t készítetek számára; de holnap már künn a temetőben, a fekete sirban. Minduntalan járok s meg akarom ezt magamnak magyarázni. Már hat órája, hogy magyarázatom töröm a fejemet s még sem bírom rendbe szedni gondolataimat. Elég az hozzá, hogy folyton járok, járok és kelek ... Hát az így történt. Elmondok mindent annak rendje szerint. Rend! Uraim én nem vagyok író, s önök ezt be is látják, így hát úgy beszélem el, a hogy tudom.

Ha tudni akarják, vagyis, hogy az elején kezdjem, ő néha-néha hozzám jött némely ingóbingóságokat elzalogosítani, hogy kifizethesse a „Golosz“ hirdetését, hogy így és így egy nevelő-kész volna vidékre is kimenni s valami háznál tanítani és a többi és a többi. Ez ismeretségünk kezdetén történt, s én őt csakugyan ki sem is tüntettem mások fölött: jött, mint mások, addig van. Aztán kezdtem megkülönböztetni a többiekétől. Aztán ő olyan karcsu, szőke haju, kö-zéptermetű nő volt, velem szemközt mindig tartózkodó, mintha szégyelte volna magát. (Én azt hiszem, hogy minden idegen iránt ilyen volt, és magától értetődik, rá nézve egy volt, akár ez, akár az vagyok. t. i. ha nem mint üzlet-férfit, hanem mint ember jövők tekintetbe.)

Alig hogy megkapta a pénzt, rögtön megfordult és eltávozott. És mindig hallgatag volt. Mások úgy civakodnak, rimázkodnak, úgy alkudoznak, hogy többet kapjanak; ez nem, a mit ajánlanak neki ... Ugy tetszik nekem, hogy mindent összezavarok ... Igen is; először a holmijai hatottak meg engem: azok az aranyozott ezüst fülbevalók, ócska medaillonok — csupa husz kopeket érő tárgyak. Ő maga is tudta, hogy értékük nem több husz kopeknél, de arczáról láttam, hogy előtte a kincs értékével bírnak, — és valóban ez volt, mint utóbb megtudtam, mi atyjától, anyjától rá maradt. Csak egyszor engedtem meg magamnak, hogy elmosolyodjam tárgyai fölött. Mert hát látják, én azt magamnak soha meg nem engedem; magamviseltem a publikum irányában gentlemanhez illő: kevés szót vesztegetni, ébren lenni s szigorúan banni mindenki-vel. „Szigoruan, szigoruan és szigoruan.“ Ő azonban megengedte magának, hogy elhozza ócska nyulbőr kacabajkájá romjait — betű szerint véve azt — s én nem tartóztathatván magamat, valami éles természetű mondatot mondtam neki. Uraim, hogy elpirult! Galambkék nagy s gondolkodó szemei mennyire égtek! Egy szót sem szólott, elvette „rongyait“ és — kiment. Ekkor pillantottam rá először különösen és valami ily fajtát gondoltam felőle, t. i. valami különöst. Igen: emlékszem még a benyomásra is, vagyis, ha úgy akarják, magára a mély benyomásra, melyet rám gyakorolt: hogy szörnyen fiatal volt, oly fiatal, hogy tizenégy évesnek is alig látszott. S mégis három hónap hián 16 éves volt ... Különben nem ezt akartam én elmondani, nem ez volt a lényeges ... Másnap ismét eljött. Később tudomásomra jutott, hogy e kacabajkával megfordult Dobronrávovnál és Mozeránál is, de ezek az aranyon kívül mást el nem fogadnak s velök e tárgyról beszélni is kár. Én egyszer már elfo-

gadtam tőle egy kameát (szintén kopottat) és elgondolkozva meghökkenem: én aranyon és ezüstön kívül szintén nem fogadok el más tárgyat, tőle meg a kameát elfogadtam. Ez volt a másik gondolatom róla, jól emlékszem rá.

Ez alkalommal Mozartól hoztam hozott egy horostyán csutorát — a tárgy szép és kedvelt, de előtünk megint nem bír becsesl, mi-helyt nem arany. Minthogy tegnapi kicsapongásom után jött, hát szigoruan bántam vele. Nálam a szigorúság — a kevés beszéd. Mindamelllett, midőn kiadtam neki a két rubelt, nem fekezhettem magamat s az ingerkedés bizonyos nemével azt mondtam: „Én ezt csak öntől fogadtam el, ily tárgyat Mozer el nem fogad.“ E szót „öntől“ jól hangsúlyoztam. Bizony azt rosszul tettem. Ő ismét elpirult, a midőn hallotta, hogy „öntől“; de hallgatott, vissza nem dobta a pénzt, hanem elfogadta — jaj, a szűkség sokra kényszerít! És mennyire elpirult! Éreztem, hogy érzékenyen megsebeztem. De a midőn kiment, tüstént azt kérdeztem magamtól: „Megéri-e? megéri-e?“ És nevetés közben értékesnek ítéltem a tárgyat. Már ekkor nagyon vig kedvem szottyant. Nem is volt bolond, a mit éreztem: valami nézet, valami szándék honolt bennem; vizsgálat alá akartam őt venni, mert saját személyére vonatkozólag néminemű gondolatok gázolták agyamat. Ezt volt róla a harmadik gondolatom.

... No hát ettől fogva kezdetét vette a dolog. Értetődik, hogy mellékutakon igyekeztem megismerkedni körülményeivel és eljöveteletét különös türelmetlenséggel vártam. Éreztem én, hogy nemsokára eljön. Mikor eljött, edes beszélgetést kezdtem vele nálam szokatlan udvarias-sággal. Nem rosszul voltam én nevelve, s modorom is van. Hm! Itt eszembe jutott, hogy ő jó és szerény. A jók és szerények nem ellenkeznek sokáig, s ámbár nem szívesen tárják föl keblüket, a beszélgetéstől még sem menekülhetnek; fukarul válaszolnak, de mégis válaszolnak, s minél tovább fagatjuk, annál hosszabbak a válaszok, csak aztán magunk meg ne unjuk. Könnyen érthető, hogy ő ekkor semmit sem közölt velem. Később megtudtam, mint állnak ügyei a „Golosz“-szal s amugy is. Végő erőfeszítéssel hirdette magát, természetesen önérettel ily formán: „Egy nevelőné hajlandó vidékre menni, a föltételeket levélben megküldeni kéri.“ és azután: „mindenre vállalkozik: tanításra, társalkodó szerepre, házi felügyeletre, beteg ápolására, varrásra,“ stb. stb. Mindez nyilvánvaló! Persze, mindez különböző alakban lett beillesztve a hirdetésnyelbe s utóljára, midőn ügye a kétségbe-esséssel lett határos, még ez is ott volt: „fizetés nélkül, pusztán ellátásért.“ Csak nem talált helyet! Arra tökéltsem magamat, hogy utóljára magam fogom vizsgálat alá venni: kezembe veszem a mai „Golosz“-t és mutatok neki egy hirdetményt: „Egy fiatal, ágról szakadt árva, nevelői állást keres kiskoru gyermekek mellé, kizárólag éltés önzvegnyekhez. A gazdaságban is nyújthat segédkezet.“

— Látja, ez ma reggel hirdette magát először és estére bizonyára lesz állomása. Így kell magát hirdetni!

Ismét elpirult, szemé ujra tűzben ragyogtak, megfordult s tüstént elment. Nekem igen megtetszett. Különben már ekkor mindenről biztosnak éreztem magamat s nem féltem: csutorára senki sem hitelez. Nála pedig a csutorák is elfogytak. Így történt, hogy harmadnapra eljött. Olyan sápadt, olyan ingerült volt. Megéreztem mindjárt, hogy odahaza történt valami, s ugy is volt. Mindjárt megmondom, hogy mi, most azonban fölemlitem, hogy követtem el azt a chüc-et, melynek folytán sokat nyertem szememben. Mindjárt ily szándékom támadt. A dolog

lényege az volt, hogy elhozta ezt a képet (csak rászánta magát!) Oh hallgassák csak! hallgassák! Most már a történet kezdődik, én pedig ugy belezavarodtam ... Azon vagyok, hogy minden aprólékoságot, minden vonásokkat fölemlítsek. Minduntalan rendbe akarom szedni gondolataimat és — nem lehet, de ezek a vonások, ezek az apró kis vonások! ...

... Boldogasszony képét. A Boldogasszony fiával, igazán házi, családi, különös kép, arany-ezüstös rizával (mísemondó ruhával) — megéri — igen no, megéri a hat rubelt. Látom, hogy nagyon értékes előtte ez a kép; elzalogosítja az egész képet s a rizát le sem veszi róla. Azt mondom neki: jobb volna levenni a rizát s a képet elvinni, mert a kép mindig ilyen meg olyan.

— Talán nem szabad önnek?
— Nem? Dehogy nem szabad, talán inkább önnek nem ...

— Hát vegye le.
— Tudja mit? Én le nem veszem, hanem oda teszem a szentek közé, — mondtam, azt gondolván, más képek közé, — a kis lámpához (mi-óta csak üzletet nyitottam, mindig égett nálam a kis lámpa), és ugy a mint van, fogadjon el érte tíz rubelt.

— Nem kell nekem tíz, adjon ötöt, én mulhatatlanul kiváltom.

— Nem akar tizet? A kép megéri — jegyzem meg s észrevettem, hogy szemei ismét, fénylenek. Ő hallgatott. Kihoztam az öt rubelt. — Ne nézzen le senkit, magam is voltam szorult helyzetben, sőt még rosszabbul, és ha most ily foglalkozás mellett lát ... ez az egész, a mire föl tudtam vinni ...

— Ön boszut áll a társadalmon? Igen? szakita félbe nagyhirtelen eléggé csipős mosoly kíséretében, melyben azonban sok volt az ártatlanság (vagy a sajátosság, minthogy még ekkor nem becsült jobban másoknál, s így nem is volt rám sértő). Aha! gondoltam, hát ön ilyen, jelleme új irányban nyilvánul.

— Lássá, — toldom hozzá tüstént, félig tréfás hangon, félig titkolózva, — én ... én része vagyok az egész ama részének, mely rosszat akar cselekedni s jót ...

Hirtelen s nagyobb kíváncsisággal, melyben sok volt a gyermekies, tekintte reám.

— Várjon csak ... Mily gondolat ez? Honnét vette? Valahol hallottam már ...

— Ne törje fejét, e kifejezéssel ajánlja magát Mephistopheles Faustnak. Olvasta Faustot?
— Nem ... nem eléggé figyelmesen.

— Vagyis általában nem olvasta. Át kell olvasnia. Azonban újra ajkain látom a keletkező mosolyt. Kérem, ne tegyen föl rólam oly kevés izlést, hogy én mesterségem szépítésére Mephistopheles képében akarom magamat bemutatni. A közvetítő közvetítő marad. Az már tudvalevő dolog.

— Ön olyan különös ... Én sehogy sem akartam olyasmit mondani önnek ...

Azt akarta ezzel mondani: „Nem vártam, hogy ön művelt ember,“ de nem mondotta, én azonban jól tudtam, hogy ezt értette alatta; rettenetesen megtetszettem neki.

— Látja, mondtam, minden ténen lehet jót tenni. Én nem a magam érdekében, hanem csak a bolond érdekében nem teszek semmit, de ...
— Igaz, minden helyen lehet jót cselekedni, mondá gyors, átható tekintetét vetve reám. „Nevezetesen minden helyen“ toldotta hozzá iziben.

Oh, én emlékszem mindezen pillanatokra! Csak azt akarom megjegyezni, hogy mikor ez a fiatalaság, ez a kedves fiatalaság valami okosat s talpraesettet akar mondani, akkor ki is tünteti arczán: „lásd, én most okosan és talpraesetten beszélek“ — és nem hiúságból teszi ezt, mint barátunk, hanem szinte látod rajta, hogy ő mind-

ezt nagyon becsül, tiszteli, és azt hiszi, hogy mindezt önök is tisztelik. Oh az őszinteség! Lám, ezzel szoktak hódítani a nők! És benne mily fokban megvolt!

Nem feledtem el semmit! Mikor kiment, kész voltam elhatározással. Még aznap elmentem nyomozni s megtudtam mindazt, amit eddig nem tudtam, mostani állapotát; előbbi helyzetét megtudtam volt Glyceriától, a ki nálak szolgált s a kit én néhány nap előtt megnyertem a magam pártjára. Ez a helyzet oly rémületes volt, hogy meg nem foghatom, mint volt képes nevetni, s ő, az elzalogosító, ki oly nyomott viszonyok közt élt, hogy lehetett kíváncsi Mephistopheles szavaira. De hát — a fiatalaság ilyen! Ezt azonban büszkén és örövendően gondoltam róla, minthogy itt nagylelkűséget láttam, hisz a romlás szelén is ragyogók a nagy Göthe szavai. Az ifjuság mindig, még a rossz uton is, legalább egy parányit nagylelkű. Vagyis én ezt csak ő róla, egyedül ő róla állítom. S a mi fő, ugy tekintek ekkor reá, mint a magaméra s nem kételkedtem hatalmamban. Tudják, mily szenvedélyesen édes az a gondolat, hogy valamiben nem kételkedünk!

De mi lesz én velem? Ha így teszek, mikor szedem rendbe gondolataimat? Gyorsan, gyorsan föl — istenem uram, nem ez a dolog veleje!

(Folyt. köv.)

A „Rocket“ versenye.

1829. okt. 6.

Ötven évvel ezelőtt ment végbe Liverpoolban ama nevezetes gözmozdony-verseny, melyben Stephenson „Rocket“-je csakugyan kiérdemelte becses nevét. Találóból nevet aligha adhattak volna apa és fia a diadalt aratót mozdonynak. A Rocket csakugyan rakéta volt. Nyílsebességgel iramlott végig a versenypályán e gőz „Kincsem,“ mely mellett szegénytelenen maradtak el versenytársai.

Ez ünnepély egyes részleteit maga Stephenson Róbert beszélt el Smilesnek s mi e tekintély nyomán ismertetjük azt meg olvasóinkkal, mert e verseny felszázados ünnepé ma már nemcsak Liverpoolé, de az összes mivel világgé. Mig a Rocket meg nem született, a gözmozdonyok kezelése rendkívüli veszélyrel, nagy ügygyelbajjal járt s teherképességök is aránylag csekély volt. Az új szerkezetű mozdonyt apa és fia együtt készítették, s miután a killingsworthi pályán kísérletet tettek vele, Carlis-ig a pályán szállították s onnan hajón vitték Liverpoolba, hogy ott is kiállja a nyilvános vizsgát. Eddig magukra hagyatva küzdöttek, sőt irigy rágalmozók zavarták őket uton-utólen. Most elérkezett végre az alkalom, hogy sikra szállva, mutassák meg, miszerint az ő mozdonyuk „ember a talpán“.

A liverpooli vasutársulat ötszáz font jutalmat tűzött ki a legzeleszerűbb gözmozdonyára. A versenyt élénk részvétellel kísérték az egész Angliában. Liverpoolban összegyűltek mérnökök, tudósok, gépészek, hogy a verseny szemtanúi lehessenek. A népség is tömegestül tödult a szokatlan ünnepélyre. A gözmozdonyversenyre, melynek kiindulási pontja a rainhilli állomás volt, négy gözmozdonyt jegyeztek be, u. m.: 1. „Novelty“. Ezt egy svéd gépész állította ki, ki később az Egyesült-Államokban telepedett le. 2. „Sansparail“. („A hasonlíthatlan.“) Hackworth tulajdona. 3. „Rocket“. („Rakéta.“) Stephenson és társáé. 4. „Perseverance“. („Kitartás.“) Burstall tulajdona. Ezek mellé Brandreth Liverpoolból versenyre óhajtott volna bocsátatni a „Cyclops“-ot, melyet azonban, mivel löert indított unak, a versenyből a bírák kizárták.

A versenytér hossza körülbelül két mérföldnyi lehetett. A verseny napján, mindegyik gép kötelezetett e távot oda és vissza huszszor tenni meg, a mi körülbelül hetven angol mérföld, tíz-tíz mérföld esvén egy órai időközre. Hogy metáni veszélynek elejét vegyék, elhatározottak, hogy mindegyik gép külön s más-más napon fusson. A bírák először okt. 1-jét tűzték ki, de az igazgatók 6-ikára halasztották, hogy a gépeket teljes és biztos működésre szerelhessek föl. Október 6-án

Rainhillben oly néptömeg gyűlt össze, mintha az első lövészverseny ünnepélye leendett. A nők számára külön pályát szereltek föl. A környék szépei, az élőkép világ, általában a ki csak tehette, megjelent e hallatlan versenyen. Az ut tömve volt mindenféle járművel.

Jellemző a Stephensonokra, hogy habár nem elsőként iratkoztak is be, az ő gépjök volt legelőször versenyképes s a bírák próbatúrára is bocsátották. A bírák és a közönség nem voltak kedvezően hangolva az egyszerű „Rocket” iránt, inkább a csinos „Novelty”-vel rokonszenveztek. Szegény „Rocket”! a szépen fölcizomázott mozdonyok között olyan hamupókésen szegyenkedett... ő csak a verseny sikere által biztosíthatja majd a közönség kedvezését maga irányában. Futott és győzött; első futását is siker koronázta. Ötvenhárom percz alatt minden szünetelés nélkül mintegy tizenkét angol mérföldet futott meg.

Eztán a „Noveltyt” tapsvihár között bocsátották utnak. Könnyed, kaczér gép volt ez, mely a tüzet valami fuvó élesztette. Minthogy már későre járt az idő, s a teher mennyisége fölött hosszabb ideig vitatkoztak, a „Novelty” csak tetszélgesből vágott neki a pályának s egy óra alatt, szünetelés nélkül mintegy huszonegy mérföldnyi utat tehetett meg. Tapsolták, éljeneztek. A versenyt másnapra halasztották. Mielőtt azonban a versenybírák elfoglalták volna széküket, a „Novelty” kürtöje szét pattanván, versenyképtelenné vált. A „Sanspareil” katlanán is valami hibát fedeztek föl, minek kijavítása több időt igényelt, az sem futatható. Az egybegyűlt közönség zugoló-

dott, mire Stephenson, hogy a zugoló közönséget megnyugtassa, a „Rocket”-et újra utnak indította, hozzá csatolván a mozdonyhoz egy harmincz egyent tartalmazó kocsi s a vonalon oly gyorsasággal futott, hogy egy órai időközre huszonegy-harmincz mérföldet lehetett számítani. No hiszen! volt ujjongás és tapsvihár. A kis Hamupóké mellett hátrébe szorultak

AFGHANISZTÁN. — A GEMDEMEKI BÉKE-OKMÁNY MEGÍRÁSA.

fölcizomázott nénei. A bírák a nép tapsai között kérték föl az öregebbik Stephensont, hogy a gép legyen utra készen holnap nyolcz órára is, mert az előirt szabályok szerint az utolsó kísérletet ekkor teendik meg.

Okt. 8-án, reggel nyolcz órakor a „Rocket” ott állott készen a versenyre. A mint a készülődések befejezése után jel adatott, a gép megindult, körülbelül tizenhárom tonnát tevő teher-

kocsit szállítván maga után. Harminczöt mérföldnyi utat, beleszámítva az ut végén szükséges megállapodásokat is, egy óra s negyvennyolcz percz alatt futott meg. A bírák által kitűzött átlagos gyorsaságot háromszorozta. Ez az eredmény bámolatba ejtett mindenkit, az igazgatók most már kezdték beösmerni, hogy a szerencseszavak csakugyan feljött, e rakétafény nem hal el, szikrái nem pattannak szét... a „Rocket” győzött. Stephenson György maga is örült, látva, hogy kísérlete megint sikerült.

Aztán okt. 10-én a „Novelty” még egyszer nekifogott, de meg sem közelíthetné a „Rocket” gyorsaságát... s a mi legnagyobb baja volt, hol itt, hol amott esett baja, örökösen igazgatni kellett. A „Sanspareil” csak 13-án futatható, s bár kevesebb terhet vett föl, mint előírva volt, udvariasságból is futásra bocsátották, de már a nyolczadik kerülnél vizkázánja elromlott és ott rekedt álló helyében. A „Perseverance” óránként csak öt mérföldnyi gyorsasággal futott, azért az csakhamar ki is vonta magát a versenyzők közül. Egyhangulag Stephensonnak ítélték oda a versenydíjat. A vasutígazgatók, kik eddig ez egyszerű és igénytelen gépezetlől idegenkedtek fordultak el, bezzeg siettek most hozzá, szorították kezeit s az volt boldog, kinek megígérte, hogy pályáján az általa szerkesztett gőzmozdonyokat alkalmazhatja.

A győztes „Rocket” megérdemli, hogy ötven év multával fölelevenítsük emlékeztét... nemzetközi kincsé lett.

Egy babérlevelet mi is hadd küldjünk vas-homlokára.

K. T. K.

AFGHANISZTÁN. — JAKUB KHÁN ÉS CAVAGNARI ÖRNAGY ALÁÍRJÁK A GEMDEMEKI BÉKE-OKMÁNYT.

Az afghán béke megkötése.

Cavagnari örnagy, az angol követ Afghanisztán fővárosában, szomoru legyilkoltatása előtt csak néhány héttel készítette el a békeszerződést, mely nézete szerint az angol és afghán nép között már létező egyetértést pecsételte volna meg. Ez ünnepélyes alkalomról Simpson Vilmos angol művész két képet készített s azokhoz maga a következőket írja:

Azon nap, midőn a gemdemeki békeszerződést aláírták (máj. 26-án), reggel Cavagnari örnagy sátorába mentem s ott hallottam, hogy ő éjjel után két óráig fenn volt, hogy a békeszerződés két példányból kiírja magának az angol fordítást s egyuttal összehasonlitsa azokat. Midőn a sátorba beléptem, láttam, hogy Bakhtyar khán a perzsa fordítást írja, míg Mirza Mohammed Nabi khán, Jakub khán magának a földre kuporodva a másik példányt másolja. Musztafi Halibulla khán terdepelve gondosan vigyázott reá, hogy az író ne csináljon tévedést s másrészt a másik példány készítőjére Bakhtyar khánra ugyanily okból Cavagnari és Jenkyns ügyeltek fel. Még az nap délután aláírták a gemdemeki szerződést Jakub khán, mint Afghanisztán uralkodója s Cavagnari ezredes, mint az indiai angol kormányzás megbízottja s Jenkyns rögön lóra ült s Simlába

AFGHANISZTÁN. — HERATI KATONÁK.

vágtatott valóban rendkívüli gyorsasággal, hogy az okiratokat az indiai alkirály által alájegyeztesse. Az egyik példányt csakugyan ott hagyta s a másikat visszavitte Jakub khánnak.

A megkötött békéről azonban csakhamar kiűnt, hogy jóformán csak papíron létezik. Kabulban s Heratban forrongások támadtak úgy az angolok, mint maga a békét kötő emir ellen s e forrongások első áldozata lett Cavagnari Lajos, a béke aláírója, az a férfiú, kit ujjában III. Napoleon természetes gyermekének hirdetnek s kinek végzetes halála e szerint III. Napoleon törvényes gyermeke, a zuluharczokban elesett Lulu herczeg szerencsétlen halálával esvén egyvüvé, kiegészítője lenne a Napoleonok végzetes trágédiájának.

Afghán katonák és asszonyok.

Az afghán nép az angol-indiaiak és perzsák között lakik s e mellett igen élénk kereskedelmi szellemmel van megáldva; nem csoda ennél fogva, ha szokásai az általános keleti jellegén kívül már nem oly eltérők a mi fogalmainktól, mint a minőket Közép-Ázsia más, inkább nomád életet folytató népeinél találunk; mindamellett ez országban is van sok eredeti és érdekes vonás, mely a népeletet kiválóan jellemzi.

AFGHANISZTÁN. — MOSÓ ASSZONYOK.

A vegytani laboratóriumban föltalálhatjuk Geissler és Malligand szeszhatározó készülékeit, Vollmár valamennyi, különféle szerkezetű borszűrő gépeit, a borban előforduló s annak változásait, betegségeit előmozdító gőrcsövi gombok és alsóbb szervek gyűjteményét, mely hazánkban tudunkkal páratlan a maga nemében. Az intézet pinczejében láthatunk két nagy czeventhordót 5—500 akó űrtartalommal; a szerterében találhatjuk Terrel francia pasteurizáló gépeit. Az intézet cognac-párolóval, vegytani laboratóriummal, szaporító üvegházzal is föl van szerelve, s így a tanulók az általuk tanult szaktudományok fontosabb fogásai is begyakorolhatók.

Az intézet ezéja a legújabb kiadott program szerint egyrésztől szakértő vinczellerek, pinczemesterek, szőlőbirtokosok képzése, — másrésztől az összes szőlőfajok gyűjtése, tanulmányozása, a nemes szőlő- és gyümölcsfajok szaporítása s terjesztése. — A tanfolyam két évig tart; a tanév szeptember hó 1-én kezdődik s a nagyobb ünnepi szüneteket kivéve tart szünidő nélkül augusztus hó végeig. A ta-

munkára, előadásra s nyugalomra harang át jelt.

Tanulókat oly ifjak vétetnek fel, kik 17 életévüket betöltötték s az értelmes olvasásban, helyesírásban, valamint a számolásban teljesen jártasak. A legtöbb tanuló azonban rendszeren a középtanodákból szokott kikerülni; sőt nem egyszer megcsik, hogy teljesen felnőtt s egyetem is látogatott ifjak adják magukat — igen helyesen — e praktikus pályára.

Az intézet — mint mondók — a Gellert-hegy déli lejtőjén Budától 1/2 órai távolságban bennlakással s közös élelmézzel van berendezve. Az élelmézzel a tanuló az egész első évre 100 frtot, a másodikra 80 frtot fizet, melyért, ruhát kivéve, teljes ellátást s betegségek esetében még orvosi ápolást is nyer. Szegény és árva tanulóknak még ezen díj is elengedtetik.

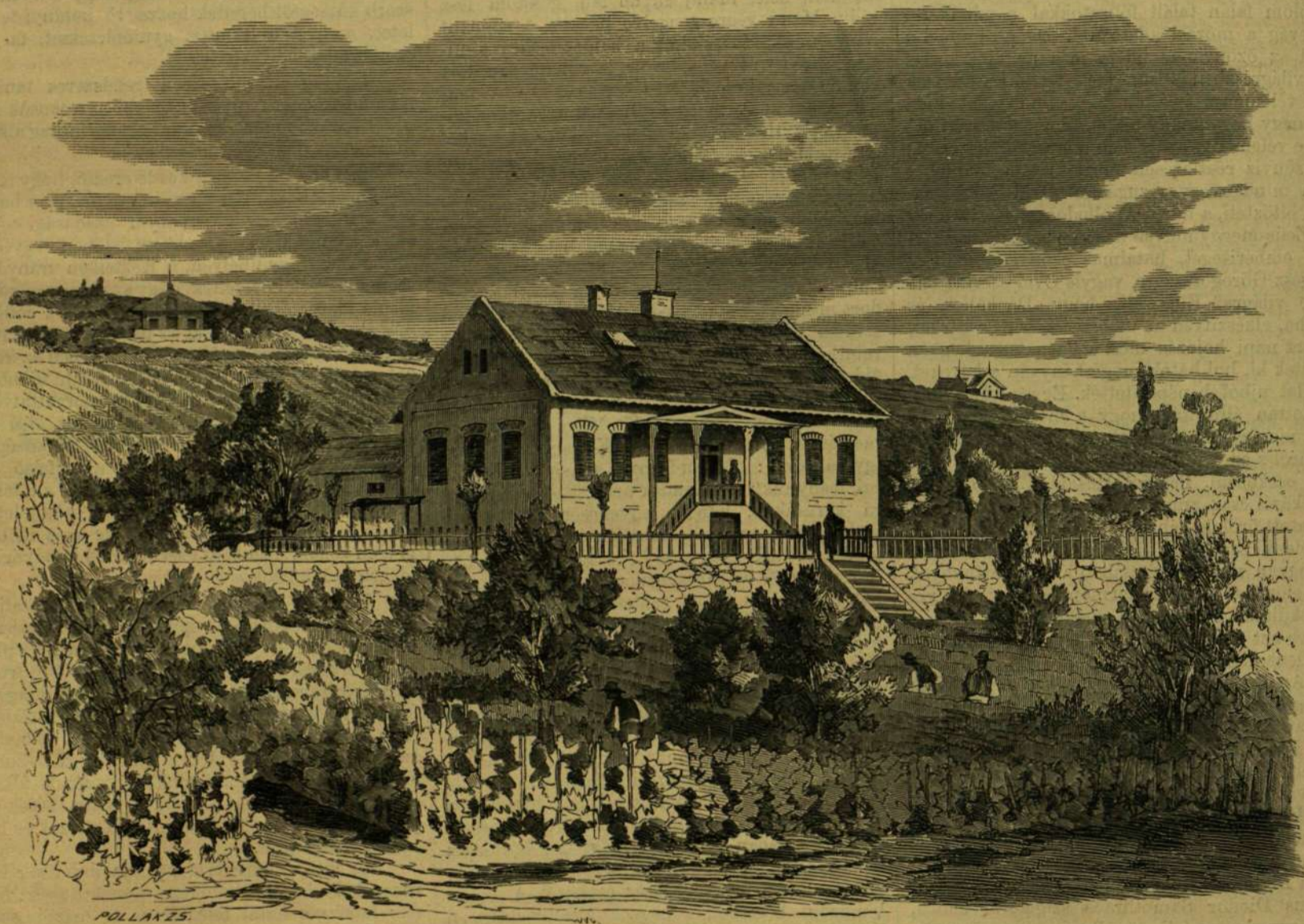
Minden tanév végén nyilvános vizsga van, melyen az első éves tanulók az alap és kertészeti, a másodévesek a borászati tárgyakból vizsgálatnak meg. A vizsgán sikerrel átment ifjak kertészeti, vinczelléri és pinczemesteri oklevelet

a Newdigate erdő katonái emlékkövet tettek. A kő az angol fekvő sírkövekhez hasonlít, hosszúsága 8 láb, szélessége 3/4, közepén fehér mezőn kereszt s egy „N” betű van. Az emlékkő helye legnagyobb pontossággal van megállapítva.

A Szent-Gotthard-vasut egy része Brunnen s Flüelen közt már elkészült s a legszebb vonalok közé tartozik Svájcban. A luzerni tó mellett kezdődik s már itt számtalan alaguton megy át, majd az Axen-uttal párhuzamosan halad.

Szerelmek számára intő órát hoztak divatba New-Orleansban, hogy felköltés azon boldog pár figyelmét, mely sokkal inkább el van merülve egymásba, sem hogy észre venné az unatkozó rokonok álomságát. A mint az óra esti 10-ét üt, két kis ajtó megnyílik rajta s egy teljesen felöltözött kis ember lép ki, fején kalappal s egyik kezében névjegy e fölirattal „Jó éjszakát”, mely figyelmeztetés ritkán téveszti el hatását.

Ismét tengeri kigyó. A „Columbia” nevű norvég bárka legénysége azt beszéli, hogy szeptember 4-én beleütköztek a tengeri kigyóba. Az összeütkö-

ORSZÁGOS VINCZELLER- ÉS PINCEMESTER-ISKOLA BUDAN.

nítás naponként 4 órán át elméletileg, a tanórák előtt és után gyakorlatilag történik.

A tanított tantárgyak mind olyanok, melyekre a kilépő ifjaknak a gyakorlati életben szükségük leend. Nevezetesen az alaptudományok közül tanítatik főleg az első éves tanulóknak: a nyelv- és irálytan, számtan, géptan és éghajlattan, ásványtan, közettan s talajisme, növénytan a boncz- és élettannal, gazdasági állattan, a vegytan, a mezőgazdaságtan encyclopaediája s a gazdasági könyvvitel. A szaktudományok közül főleg a másodéves tanulóknak tanítatik a szőlőszet, pinczekezelés, borvegytan (oenochemia) borelemzési gyakorlatokkal, borkereskedés, gyümölcsenyésztés, a konyhakertészet s végre a virág- és díszkertészet alapvonalai. Tanárok: Molnár István igazgató és Angyal Dezső segéd-tanár, az első a borászati, az utóbbi a kertészeti tantárgyakat adja elő.

Az elméleti oktatásra a téli-, a gyakorlatira a nyári félévben fektették a főszűly. Az óra-rendre s teendő gyakorlati munkákra nézve az igazgató ad ki megelőző este napirendet. Évesre,

nyernek. Ki a zárvizsgát letenni nem képes, csak látogatási bizonyítványt nyer.

Az intézetet az országos magyar gazdasági egyesület nagy áldozatokkal tartotta fenn 29 éven át, az ötvenes években a cs. kir. helytartóság, 1867 óta pedig a földművelési, ipar és kereskedelmi miniszterium által segélyezve. Újabbban úgy hallatszik, hogy az egyesület az intézet fentartására irányuló bizonyos jogok kikötése mellett az államnak adja át az intézetet.

Legyen bármiké, egy mindenesetre óhajtható s ez az: hogy az intézet hivatva lévén a hazai szőlőművelés és bortermeles oly nagy fontosságú érdekét szolgálja, az orsz. gazd. egyesületnek ép úgy mint a kormányknak elengedhetlen föladata e intézetet nemcsak fentartani, de fejleszteni és bővíteni is!

Egyveleg.

Napoleon herczeg emlékére azon a helyen, a hol elesett s holtteste másnap reggel föltaláltott,

Krasevszki József.

Október 3-kán ülte meg Krakó városa a jelenleg élő legnagyobb lengyel író s költő, Krasevszki József, ötven évi irodalmi működésének jubileumát. Nagy vala a lelkesedés, melylyel a lengyel nemzet az előkészületekhez fogott, de nem nagyobb, mint a minőt nemzetétől e nagy költője valóban megérdemel. Mindenki sietett, hogy e nagy nap fényét emelje; a lelkesedés átalános vala a lengyelek által lakott földön; az értelmiség az ünnepeket rendezte, a tündinjakat alapít, gyűjtéseket rendez, adakozik, hogy nagy fiát hő érzelmei jelöljék tehetségéhez mértén kitüntesse, megajándékozza, megtisztelje; a nagyobb városok az ünnepeket műveiből alkalmi kiadásokat rendeznek s a befolyó összeget mint a nemzet adományát adják át neki. Valóban átéreztek a lengyelek, hogy nagyjainak tisztelete által önmagát tiszteli a nemzet.

De vajjon csakugyan érdemes-e Krasevszki a tisztelet s a kitüntetés ily magas fokára? működésének rövid vázlatát e kérdésre megfelelően.

Krasevszki József született Varsóban 1812. évi július 26-án; atyját Ignácznak hitták, innét a költő teljes neve Krasevszki Ignác József. Szülei a grodnói vajdaságban (ma kormányzóság) laktak s csak a dühöngő háboru okozta, hogy a mondott időben Varsóban tartózkodtak. Gyermekéveit nem a szülői háznál, hanem Romanóban töltte szép-anya s nagyanyja körében, kiknek elbeszélései, meséi nagy befolyással voltak a gyermek fogékony elméjére s már korán kifejleszték benne a szép és jó érzékét.

1825-ben a bjelói kerületi iskolában tanult s itt maradt két esztendőig, melyek leteltével belépett a lyublói katonai intézetbe; ennek csak egy évig volt látogatója, s innét vitték Szvizlocsba, hol gymnasiumi tanulmányait be is fejezte. 1829-ben beiratkozott a vilnói egyetem bölcsészeti karába; tanulmányainak végeztével pedig visszatért szüleihez a grodnói kormányzóságba. Mint egyetemi polgár kezdé meg írói működését s már első műve, „A lengyel nyelv története”, mely nyomatásban meg nem jelent ugyan, szerzője nem mindennapi tehetségéről tanuskodott. E mű volt az, melylyel 1830-ban pályázott a kievi egyetemhez a lengyel nyelv tanszékére s melynek alapján az előadásokra való kápesítést meg is nyerte; állomását azonban be nem tölthette, minthogy Vilnóban találta őt az 1831-iki forradalom, melyben maga is részt vevén, börtönbe került, mialatt Kiewben a lengyel nyelv tanszékét beszűntették.

Mint író, „Pászternák Kleofás Fakund” név alatt lépett a nyilvánosságra, magirván „Valeriusz ur” (1831) s „Nagy világ kis helyen” (1832) című elbeszéléseit; 1833 óta megszüntt álnév alatt rejtőzködni s igazi neve alatt írta meg „III. Zsigmond uralkodásának utolsó éve” (1833.), „Szt. Mihály temploma Vilnóban” (1833.), „Károly ur” (1833.) s „Négy lakodalom” (1834.) című munkáit.

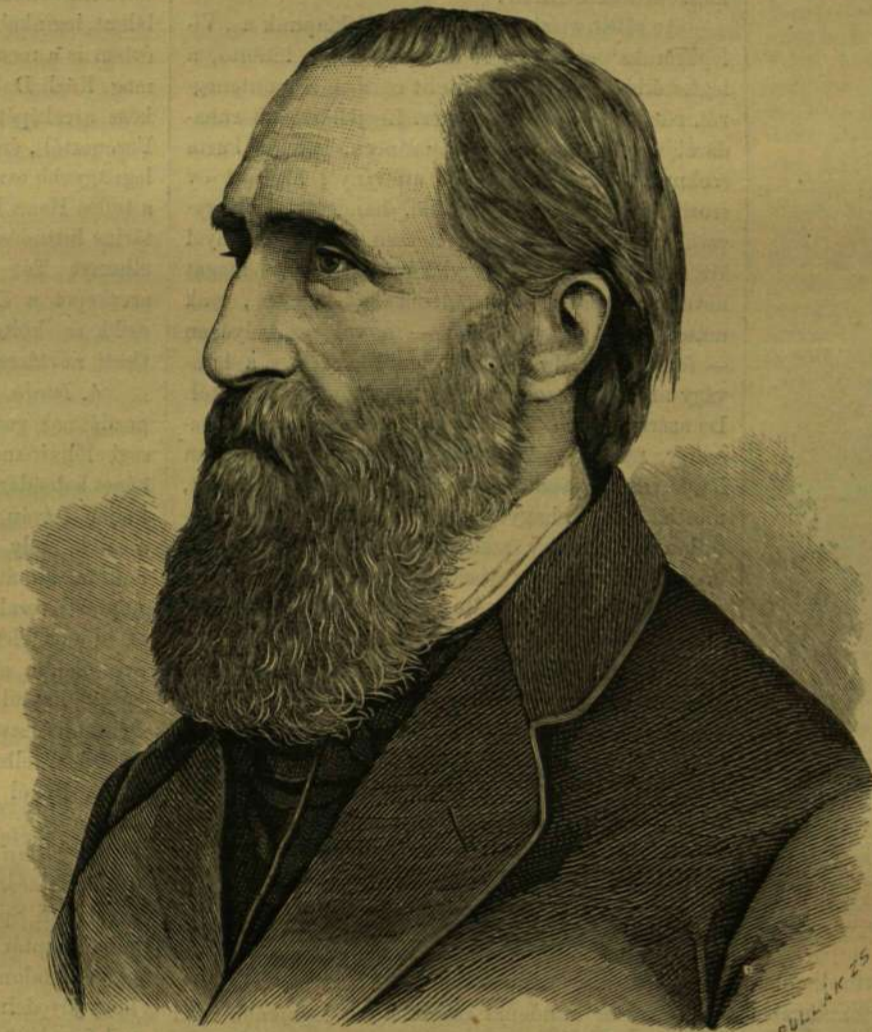
1835-ben átköltözött a volhiniai kormányzóságba s bérbe véve az omelnoi birtokot, három évig tartózkodott benne, személyesen vezetvén a gazdálkodást. De azért meg nem feledkezett az irodalomról sem, s ernyedetlen munkatársa vala az akkoriban igen elterjedt „Tygodnik Petersburgski”-nak. Itt adta ki „Az író utazásait”, melyekben kimutatta kritikai talentumát s humorát; ekkor írta „Szatan i kobietá” („A sátán és a vén banya”) című alant megjelent költemény-kötetét s „Swiat i poeta” („Világ és költő”) című beszélyét, mely oly feltűnést keltett, hogy egészen

leszorítá a nagyon elharapózott francia regényeket a lengyel olvasó közönség asztaláról.

„A költő s a világ” megjelenése előtt napvilágot látott műveit a lengyel közönség hidegen fogadta, majdnem közönyvel, s csak e művének olvasásakor kezdé méltányolni Krasevszkyt, becsülni talentumát, s e becsülés mihamar tiszteletté nőtte ki magát, kegyenczévé avatván az író, ki ha lengyelek közt megjelent, óvációkkal fogadtatott s fogadtatik ma is.

Ez időből való „Vitolorada” című hősköteménye s epikai trilogiájának első része „Anfielasz”, melynek második s harmadik része: „Mindovai s vitolorvai eszták” 1843 s 1845-ben került napvilágra. Önálló tudományos kutatásokra is szakított időt s az 1835—40-ig tartó időszakban írta meg nagy terjedelmű munkáját „Vilno, keletkezése óta 1750-ig.”

1838-ban nőül vette a zsitomiri ersek rokonát, Voronics Zsófiát, s meglepetted felesége birtokán, Gorodokban. Biztosítva lévén az anyagi gondok nyomása ellen, tudományos kirándulásokra tett a tartományban, mely alkalommal, a hová csak érkezett, kitüntetéssel fogadták. Buzdítást merítvén a közönség elismerésének illetén

KRASEVSZKI JÓZSEF.

nyilatkozataiban, történeti, erkölcsi, humorisztikus, irány- s népies beszélyek egész sorozatával viszonzá a kitüntetés; nemkülönben kiadta verseit, tragédiáit, néprajzi, ikonographikus s régészeti dolgozatait.

Az 1835-től 1848-ig terjedő időszakban megjelent munkáiból a többi közt a következők vannak legjobbaknak elismerve: „Kétszer ket ő négy”, „Egész életben szegény”, „Bertalan mester”, „Úti és életképek”, „Olaszország ege alatti”, „Krakói jó idők”, „Zsigmond kora”, „Az ismeretlen emlékeztetései”, „Szifinx”, „Böndárcuk Ösztáp” stb.

1848-ban megfordult Varsóban s minthogy ott igen rokonszenvesen fogadták, gyakori vendége lön e városnak s végre 1851-ben munkatársnak szegődött a „Varsói Napilap” s a „Varsói Ujság”-hoz, melyeknek hasábjain számos nagybecsű beszélyei, tudományos dolgozatai stb. láttak napvilágot, pl. a „Beszély cím nélkül”, „Két világ”, „Metamorphosis”, stb. 1853-ban letelepedett Zsitomirban, hol 1858-ban megválasztották a gymnasium tisztelbéli gondnokának s a színzár igazgatójának. Mindkét tisztben — noha fizetés nélküliek — nagy buzgalommal járt el, s fölvirágoztatta a gondjaira bízott ügyet.

1858-ban beutazta Olaszországot; 1859-ben kiadta „Volhyniai esték” című elbeszélését, mely a lengyel nemesség visszatetszésével találkozott, a mennyiben kíméletlenül ostromozta benne e rend felszégsegeit. 1860-ban ismét meglepetted Varsóban. Már 59-ben átvette volt a „Napilap” szerkesztését, mely „Gazetta Polska” nevet véve föl, a legelterjedtebb lappá lön; mi Krasevszki-eknek szerkesztői tapintata mellett tesz tanúbizonyságot. Az 1863-iki mozgalom után odahagyta szánalomraméltó hazáját s Drezdába költözött, hol ma is tartózkodik. 1866-ban meglátogatta Krakót, négy fölvaszást tartott Dantéről; majd beutazta Nagy-Lengyelországot s Pozent s az utóbbi helyen tiszteletre emlékhársat — „Krasevszki-hársfa” — ültettek. 1875-ben beutazta Franciaországot, Svájcot, Merant, megfordult Párisban s Toulonban; de az irodalomhoz ekkor sem lett hűtelen. Saját neve és Boleszlávit álnév alatt írt munkáiból legnevezetesebbek: „Régi mese”, „Névtelen”, „Irod-nyó”, „Morituri” (e regényét magyar nyelvre is lefordították), „A zsidó”, „Mi és ő”, „Koszol gróf”, „Beszély Korcsakov Ivánról s a szep Meneznikónéről” stb. Több drámája; is ekkor jött nyilvánosságra. Jóllehet már elmult 67 éves, folytonosan munkálkodik. Jelenleg régiebb s újabb időből vett tárgyú novellákon dolgozik. Minthogy beszélyei meghaladják a 480-at, összegyűjtött munkái ugyanannyi kötetet: könnyen megerthető, hogy nem lehet minden dolgozata mintaszerű; ezen úgy segít, hogy 1871 óta évenként 24 kötetet ad ki műveiből, átvizsgálván s kijavítván azokat. Elmeje nagyszámu évei mellett sem vesztett frissességéből, kedélye a változatlan régi, munkakedve olyan, mint pályája kezdetén. Napi foglalkozását a szépirodalom képezi; nemesak hogy állandó levelezője több lengyel lapnak, de sőt francia és német folyóiratoknak is dolgozó társa; a mellett nagy levelezést folytat, minden levelet ő maga olvas s mindegyikre lehető rövid idő alatt pontosan válaszol.

Ha végig pillantunk munkássága körén, lehetetlen nem csodálunk a sokoldalúságot, mely kiváló sajátját képezi; ugyanegy időben ír irodalmi dolgozatokat, történeti czikkeket, aethetikai tanulmányokat, bírálat, régészeti kutatásokat végez, lyrát, epikát s drámai költeményeket ad ki, népszerű ismertetéseket közöl; mindezt bámulatos gyorsasággal s jól. De ez még mind kevés; van érkezése a metszésre, zenélésre; s rajzolásra is, és hogy mily sikerrel, bizonyítja az a körülmény, hogy több művéhez ő maga készítte az illusztrációkat.

Mint szépirodalmi író megbecsülhetetlen szolgálatakat tett nemzetének; törekvése elejétől fogva oda irányult, hogy fölrazza népét az apathiából s a télettségéből, kisebbbete az osztályokat elkülönítő zárkózottságot, s hogy tevékenységre ébressze nemzete minden egészséges elemét. Költeményeiben merészen nekírt a felső körök léhaságának s gögijének, csipősen gonyolja hibáikat s fogyatkozásait. Bámulatos az a hűség, melylyel az arisztokracia s a középosztály közt fennálló természet-ellenes viszonyt rajzolja; az élethől vett alkajaival irtalom nélkül ostromozza a kor ferde kinövésait s a satnyult nemzedéket. Minthogy sokáig lakott falun, megismerkedett a földnépe sanyaru helyzetével s hathatósan közreműködött fölzsabadításukon.

Krasevszki elbeszéléseiben nagyon sok a tipikus alak; annyi azonban egyben sincs, mint a „Büvös gyertyatartó”-ban. Az olvasó szemei előtt mint a kaleidoszkopban lebegnek a falvak, városok, szerződés, Dubno, képek a falusi életből, a varsói irodalmi mozgalom, mindez mozog, pezsg az élettől s élő képek idomában jelentkezik. Kiváló ízlésű bizonyítja, hogy a bünt a maga undorító meztelenségében soha be nem mutatja. Demokratikus szelleméről tanus-

Egy hatszor hasábotott petit sor, vagy annak helye egyszeri írtatással 15 krajczár; többször írtatással 10 krajczár. Dajnyadly külön minden írtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket elfogad Bécében: Hasenstein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Sellenstrasse Nr. 2 és Oppelík A. Wollzeile Nr. 22.

Kopaszság, a haj őszülése és korpaképződés ellen... Tannin-olaj dr. Moras-tól.

Első, legjobb hírű cs. kir. udvari vászon-fehérnemű-gyár. FOGL E. Bécében.

Épen most jelent meg! BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbízásából szerkeszti GYULAI PÁL Szeptember-október. 41-ik sz. Ára füzve 2 forint.

TARTALMA: I. OVIDIUS SZÁMÜZETÉSE. — Boissier Gaston után, francziából. — Huszár Imrétől. II. CAMERON AFRIKAI UTAZÁSA. (II.) — Varga Ottóól.

!!Majdnem ingyen!! A nemrég megbukott nagy angol britania-eszt-gyár csődös meggondoltságától azon megbízást nyertük, hogy valamennyi nálunk letébe levő britania-eszt-árakat a szállítás s a munkabérek negyed részében csak egy krajczár mellett, elárítsunk.

Dr. PATISON köszvény-gyapotja... Békés és gyorsan gyógyítja a csúsz és köszvény minden féléjét.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható BÁNK-BÁN A NÉMET KÖLTÉSZETBEN.

Dr. PATISON köszvény-gyapotja... Békés és gyorsan gyógyítja a csúsz és köszvény minden féléjét.

Franklin-Társulat, magy. irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest. A kevésbé tehetőse osztlály olcsóbb vasárnapi ujsága és polittikal hírlapja a Képes Néplap

Felévre postán házhoz küldve csak egy forint. Bekötte szintén maradandó becsü olvasmány, melynek olcsósága, tekintve ötvenkét ivnyi képes tartalmát s terjedelmét, páratlan a népkönyvtár-irodalomban.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható: DÖMÖTÖR JÁNOS MUNKÁI.

RUSSIA AZ OROSZ BIRODALOM ISMERTETÉSE. Irtta D. MACKENZIE WALLACE. Angolból fordította Szentkirályi Mórincz. A befolyó jövedelem a magyar írók segély-egylete javára fordítottatik.

PÁRIS. — TÉLI IVAD. — PÁRIS. A tisztelt hölgyekhez. A Grande Magasins du Printemps Parisban, tisztelettel tudatják, miszerint Általános Képes Tárgyjegyzékük e pillanatban sajtó alatt van.

A Franklin-Társulat magy. irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható: A magyar nemzeti irodalom története a legrégibb időktől a jelenkorig.

A nemzetgazdaság- és pénzügytan rendszere. I. kötet. A nemzetgazdaság általános tanai. Negyedik átdolgozott kiadás. Füzve 2 frt.

A GÁZVILÁGÍTÁS. Die Gasbeleuchtung. Népszerű modorban irtta MENDLIK ALAJOS. Ábrakkal. Második bővített kiadás. Ára füzve 60 kr.

A Franklin-Társulat magy. irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4. szám) megjelentek és minden könyvtáránál és könyvkötőnél kaphatók: az 1880-ik szökö évre szóló általános kedvelt dús tartalmu NAPPTÁRAK

ISTVÁN BÁCSI NAPPTÁRA. XXV ik évfolyam. Füzve 50 kr. PROTETÁNS UJ KÉPES NAPPTÁR. XXVI. évfolyam. Szerkeszti Dúzs Sándor. Füzve 50 kr.

A Franklin-Társulat magy. irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható: A MAGYAR MAGÁNJOG MAI ÉRVÉNYÉBEN KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A GYAKORLAT IGÉNYEIRE.

Sérvbajban szenvedők bérmentes megkeresésre a legnagyobb készséggel nyerne ingyen épügy közvetlenül vagy az alábbi czégek utján kimerítő használati utasítást a Sturzenegger Gottlieb-tól Herisauban (Schweizban) készített, egészen ártalmatlan alteti sérvkenőszere néve.

CHIOCOCA-LIKÓR (Liquor Chioceae fortificans), legbiztosabb és legjobb SZER a gyöngült férfi-erő gyors és gyökerez életkítésére.

A „Találmányok könyve“

t. előfizetőinek bátorodom az általam igen díszes és emelkedett megfelelő ízlésű arany és fekete nyomattal ellátott **bekötési tábláimat ajánlani.**
Ezen bekötési táblák négy kötetbe vannak készítve valódi finom angol vászonból, vörös, zöld és kék színben, darabja csak 80 kr.
És a négy tábla ára 3 frt 20 kr.
Ezen táblákba a bekötést minden vidéki könyvkötő által is olcsó áron lehet eszközölni.
Megrendelhető nálam és minden könyv-árus és könyvkötőnél.
Hírháger Károly, könyvkötő,
a m. t. akadémia épületében Budapesten.

Dr. Lengyel F. nyír-balzsama.

Már a növényi nedv, mely a nyírből ha annak főzetét megfürdők, kifolyik, emelkedés óta a legkínzóbb székítőszerek van ismerve; ha pedig e nedv a fültáji utasi ása szerint vegyi uton balzammá dolgoztatik, majdnem csodálatos hatású l bír.
Ha azzal az arzot vagy egyéb bőrre-szerek este bekenjük, már a következő reggelen majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, minik folytan ez gyöngédé és fehérré válik.
E ha szam hismitja az arcon (amadt redőket és himlőhelyeket, fiatal arczint ad a bőrnek fényérteget, gyönyörűség és finomságot kölcsönöz; a legelővőbb idő alatt a széplőt, májfoltok, anyajegyet, orrvörösséget, bőrhátat és minden egyéb bőrszennyeget eltávolít. Egy korsóval használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.
Valódi minőségben szállítja **Budapesten,** csupán **Török József,** gyógyszerész, királyi utca 12.; **Pozsonyban Pisztorj Bódog,** Mihálykapu; **Temesvárott Tarczai István.** 5470

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám.) megjelent és minden könyvtárban kapható:

A ROSSZ SZOMSZÉD.

REGÉNY.
Irta **Vadnai Károly.**
Ára füzve 1 frt.
A rossz szomszéd újabb regényirodalmunk kiválóbb termékei közé tartozik. Kedves és érdekes meséje egy kisvárosi társaságba vezet, melynek alakjai gonddal, híven és költői módon vannak rajzolva. Egy öreg ember vad gyűlölsége elválszanti törekszik két szerető ifjú szívet s e szívek ragaszkodása utoljára még az ő régi sebt is meggyógyítja. A fiatal leány belső világának rajza tele van idylli, gyöngéd, finom vonással, mely önkénytelenül lebilincseli az olvasó részvétét s érdeklődését belevonja e kis családi dráma körébe. A humoros genre-alakok is igen sikerültek. A mi pedig e könyv fő érdemét alkotja: a nyelv, stíl, előadás kiváló gondja, mely Vadnait újabb regényíróink közül méltán emeli ki.

A házi nevelés.

Példákban előadva
szülő, nevelők s különösen községi népkönyvtárak számára.
Irta **Zámolyi Varga Mihály.**
A TESTI ÁPOLÁS.
Ára füzve 1 frt 50 kr.

Tartalma: Tájékoztás. A gyermek és helyzete. A népek nagy családjában. — Az áldott állapot. — A szülői ház szentsarnoka. — A számkivetés völgye. — A szülő és szülöttje. — A bába. — A koma. — A gyermek nevet kap. — Egy lap a természet nagy könyvéből. — Az anyai emlékek. — A szoptató dajka. — A új szülött mesterség és táplálása. — A száraz dajka. — Az új szülött ápolása. — A sírás. — A lak-hely. — Az emberi tett. — A test fejlődése. — Hibás tesztalkat. — A gyermek járti tanul. — A himlőoltás. — A tisztaság. — A körmök. — A székürítés. — A haj. — A fogak. — A külférzések. — A látó érzéke. — A szagló érzéke. — Az ízérzék. — A tapintás. — Ne kényeztessük a gyermeket. — A test edzése. — Vigyük a gyermeket szabad levegőre. — A fürdés. — A játék. — A tornászat. — A ruházat. — A táplálék. — Az ital. — Tej. — Víz. — Kávé. — Tea. — Bor. — Sör. — Pálinka. — Az alvás. — Hálószoba. — Az ág. — Ágyi ruha. — A nemi tévedés. — A betegszoba. — A ravatal.

Már teljesen megjelent!

A Franklin-Társulat magy. irod. int. kiadásában megjelent és minden könyvtárban kapható:

TALÁLMA NYOK KÖNYVE.

Ismeretek a kézmű- és műipar mezejéről.
A mű 40 füzetben vagy 4 kötetben kapható. Minden egyes füzet vagy kötet külön is kapható.
Egy-egy füzet ára 40 kr. Egy-egy kötet ára 4 frt.

Ara a teljes négy kötetből álló munkának füzve 16 forint.

TARTALOM: I. kötet. **A nyersanyagok erőműves feldolgozása.** A gépészet segédszerei. Lövegek, szálfigyverek és acélszámok. Zárak, lakatok, tűzálló szerények és szöggyártás. A tügyártás. A bádóg feldolgozása és az acéltollgyártás. Az óragyártás. Az ötvöség és csesebecsék gyártása. A fa feldolgozása. Az esztergálás és a játékszergyártás. Kocsigyártás és kádárság. A fa- és szalmafonás. A rostanyagok feldolgozása: A fonás. Kődolgozás: A fonás. Kődolgozás és gyártás. A papírgyártás. A papírmaché és egyéb rokontárgyak. Könyvkötés. A bőr feldolgozása. Nyerges, eszmadia, keptyús. A szőr, sörték és belék feldolgozása.

II. kötet. **A nyersanyagok vegyi feldolgozása.** Vegytani alapfogalmak. A kohómives. A vasipar: az aczél, *Uchitius-aczél*, *Bessemmer-aczél*. A mai vasipar. Zink, kobalt, *Wismuth* és társai, az új ezüst. A vöröseréz. Harang-, ágyu-, szobor és sárgaréz. Talmi arany. Olom, cizinn és bigany. A fonosor. Ezüst. A pénzverés. Arany, platina és társai. Az aranymosás. Az új aranytelepek: Mexiko, Kalifornia, Ausztrália. Aranyfűst. Aranyozás. Palladium, Osmium, Iridium. Aluminium és magnezium. Agyagárúk és a porcellán. Tégla-, pipa-, edény-, terracottagyártás. Mész, cement és gypsz. Timsó, szikló és salétrom. Az üveg és gyártása. A kén ipara. A gyujtószeres feldolgozása és a villó. A fénykép-írás. A lópor és robbantószeres. A festékek és készítemi módjuk.

III. kötet. **A természeti erők felhasználása.**
A földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi m. k. miniszter megbízásából és az orsz. magyar iparegyesület felügyelete alatt több idevágó munka alapján dolgozta

FRECSKAY JÁNOS.
1000 a szöveg közé nyomott szép fametszessel.

GAZDASÁGI OLVASMÁNYOK

minden rendű gyakorló és tanuló gazdák számára.
Összeállították **SPORZON PÁL és ÉBNER SÁNDOR.**
Ára komény kötésben 1 frt 20 kr.

A magyar büntető-törvény magyarázata.

Irta **Dr. Schnierer Aladár,** egyetemi tanár.
Első füzet. Ára füzve 60 kr. Második füzet. Ára füzve 80 kr.
Jelen munka 30 ivnyi terjedelemben fog megjelenni.

LÉNÁRD ÉS GERTRUD.

Könyv a nép számára
PESTALOZZI HENRIKTÓL.
Magyarította **ZSENGERI SAMU.**
(A szerző életrajzával.)
Három kötet egy kötetbe angol vászonba kötve 2 frt.

Egyházzertartási dolgozatok.
(AGENDA.)
Irta **FERENCZ JÓZSEF,** unitárius püspök.
Ára füzve 1 frt 70 kr.

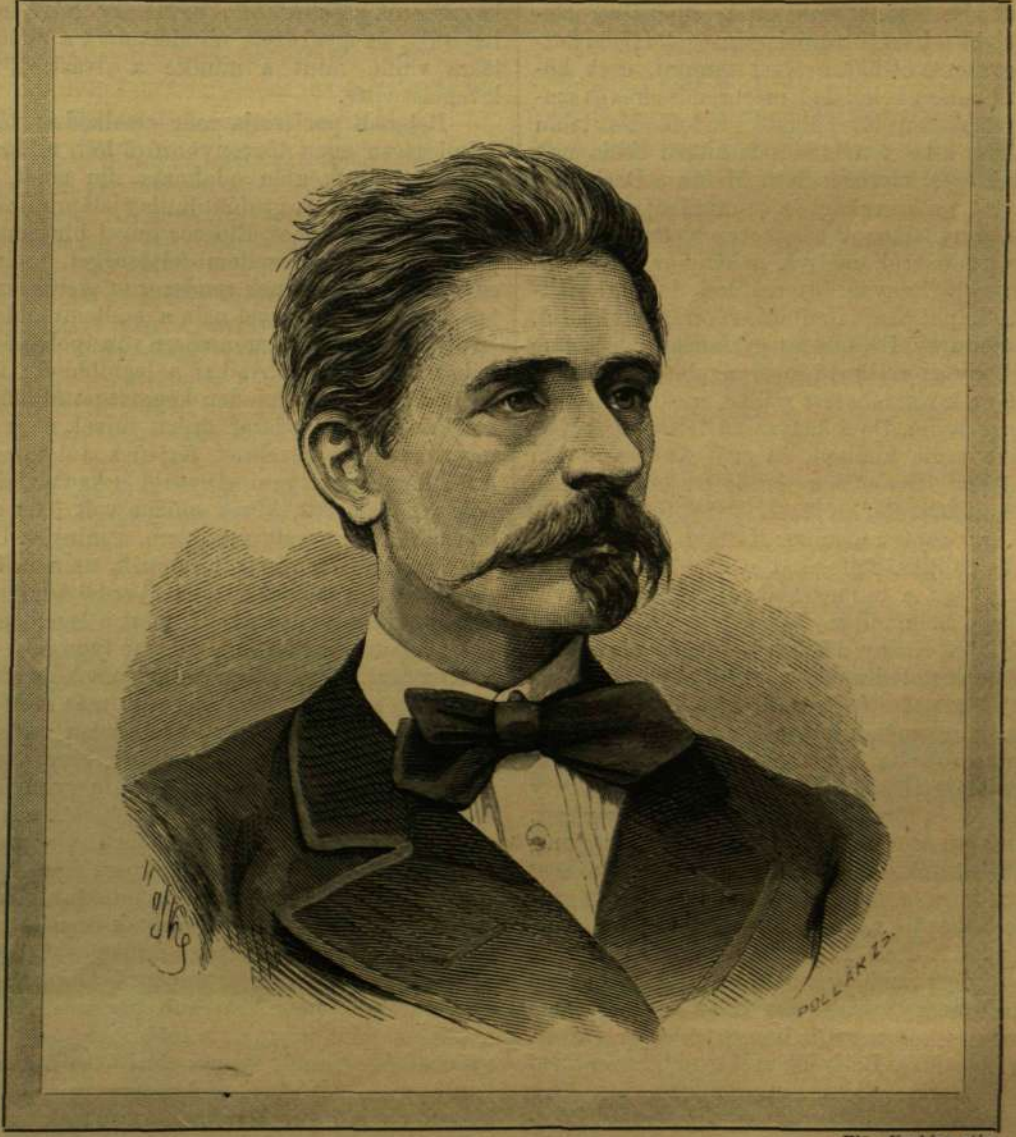

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre — 12 frt félévre — 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre — 6 frt félévre — 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre — 6 frt félévre — 3 *

41-dik szám. 1879. BUDAPEST, OKTÓBER 12. XXVI. évfolyam.

KÁLLAY BÉNI.

BÁRÓ Wenckheim Béla halálával megüresült a király személye melletti miniszteri állomás s az közelebb b. Orsz. Bélával, a külügyminiszterium eddigi osztályfőnökével tölthetett be, a kinek életrajzát mult heti számában közölte a „Vasárnapi Ujság“. Az ekké megüresedett osztályfőnöki állomás betöltéséről, és pedig magyar ember által leendő betöltéséről gondoskodni annál szükségesebbé vált, mivel **Andrássy Gyula** gróf utódja a külügyéri széken, b. **Haymerle**, nem levén a magyar nyelvnek birtokában, közvetlenül nem érintkezhetik a magyar delegációval. Így esett a választás **Kállay Bónire**, kinek kinevezését a közös külügyminiszterium osztályfőnöki állomására okt. 4-én tette közzé a hivatalos ujság.
Kállay Béni azon nem nagy számú magyar emberek közé tartozik, kik már ifju korukban pályát választottak, azon megmaradtak s tevékenységüket és tehetségüket nem forgácsolták el sokfelé kapkodásban, hanem egyesítették s komolyan fejlesztették az egyszer megválasztott irányban. E pálya a diplomaciai pálya volt, sőt ennek is egy speciális, ámbar mai napság legfontosabb ösvénye, a keleti politika, melyben tájékozottabb, a részletekben is járatosabb férfi ma valóban alig volna található, mint épen ő. **Kállay** korán belátta azt, mily hátrányban kell lenni a nyugati hatalmak Konstantinápolyban alkalmazott s általában a keleti politikával foglalkozó államférfiainak az orosz államférfiakkal szemben, már csupán azért, hogy nem bírják — mint az oroszok — ana tényezők nyelvét, melyekkel érintkezniök kell, s azon kezdte, hogy már 1865-ben hozzá fogott a török nyelv megtanulásához s nemsokára megtanult oroszul, szerbül stb. s midőn 1869-ben konzullá lett Belgrádban, már azon helyzetben volt, hogy közvetlen forrásból merithetett tájékozódást minden dologról, melyre szükség volt s nem szorult a közvetítők oly ritkán megbizható szolgálataira.
Így történt, hogy midőn 1875-ben képviselővé választották, a magyar parlamentben hallott folszólásai — bár-

Kállay Béni.